

Riigi Tugiteenuste Keskus
Endla 10a
10142 TALLINN

Teie 08.10.2020
Meie 22.10.2020 nr 19-2/VP-19-0046

**Tartu linna selgitused hanke "Tartu Annelinna
Gümnaasiumi rekonstrueerimistööd"
(viitenumbriga 206707) vastavuse osas
riigihangete seadusele**

I Riigi Tugiteenuste Keskuse seisukoht

Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi ka kui rakendusüksus) on edastanud Tartu linnale (edaspidi ka toetuse saaja ja/või hankija) e-kirja, milles teavitab Tartu linna, et rakendusüksus on alustanud järelevalvemenetlust hanke "Tartu Annelinna Gümnaasiumi rekonstrueerimistööd" (viitenumbriga 206707) osas, kuivõrd kontrolli käigus on ilmnenud järgmine võimalik riigihangete seaduse (edaspidi RHS) rikkumine:

Hankija on ehituse projektdokumentatsioonis (põhiprojektide/tööprojektide seletuskirjad) nimetanud EVS standardeid ilma märketa "või sellega samaväärne", mis võis olla välisriigi pakkujatele jaoks piirav (tegemist on üle RV piirmäära ehitushankega). Dokumendid, milles nimetatud EVS standardeid ilma märketa "või sellega samaväärne" on järgmised:

- 01 arhitektuur - Arhitektuurne ja sisearhitektuurne põhiprojekti seletuskiri. Näiteks - Interjööris kasutatav kangas peab vastama standardile: EVS 620-6:2014 Tuleohutus, tekstiilsed sisustusmaterjalid. Peasissepääsu juurde paigaldatakse märk tekstiga „Päästemeeskonna sissepääs“ (vastab standardile EVS 620-2:2012+AI:2017);*
- 02 konstruktsioon - Konstruktsiooni osa põhiprojekti seletuskiri. Näiteks - Kõike teraskonstruktsioonid peavad olema valmistatud vastavalt standardile EVS-1090-2:2009;*
- 03 eriosad - erinevate osade ehitusprojektide seletuskirjad. Näiteks KVJ põhiprojekti seletuskiri - Pleki paksus peab vastama standardile EVS 812-2:2014;*
- 04 teed ja platsid - teedehitusliku osa põhiprojekt;*
- 05 sisearhitektuur (seletuskiri 01 arhitektuur juures);*
- 06 asendiplaan - põhiprojekti seletuskiri.*

Arvestades eeltoodut on rakendusüksus leidnud, et esineb võimalus, et hankija on rikkunud RHS § 88 lg-d 3 ja 7 ning §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid.

Edastatud e-kirjas olete andnud Tartu linnale võimaluse ette heidetava ja väidetava rikkumise osas esitada omapoolne selgitus/lisainformatsioon hiljemalt 23.10.2020. a.

II Tartu linna selgitused

Tartu linn on seisukohal, et ei ole hanke "Tartu Annelinna Gümnaasiumi rekonstrueerimistööd" (viitenumbriga 206707) läbiviimisel rikkunud kehtiva RHS § 88 lg-eid 3 ja 7.

RHS § 88 lg 3 sätestab, et iga viidet, mille hankija teeb tehnilises kirjelduses mõnele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusele kui pakkumise tehnilisele kirjeldusele vastavuse kriteeriumile, täiendatakse märkega "või sellega samaväärne".

RHS § 114 lg 1 sätestab, et hankija kontrollib kvalifitseeritud pakkujate esitatud või käesoleva seaduse § 52 lõikes 3 sätestatud juhul enne pakkujate kvalifitseerimist ja §-s 113 sätestatud korras avatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. Pakkuja, kelle pakkumus on tagasi lükatud, ei osale edasises hankemenetluses.

RHS § 114 lg 2 sätestab, et hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele.

RHS § 114 lg 3 sätestab, et kui hankija on viidanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 88 lõikes 2 nimetatud tingimusele, ei lükka ta asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel pakkumust tagasi mittevastavuse tõttu, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses hankijale vastuvõetaval viisil mis tahes asjakohaste tõendite abil, et tema pakutud lahendused on tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega kooskõlas.

Tartu linna hinnangul ei ole võimalik kehtiva RHS § 88 lg-t 3 tõlgendada viisil, et olenemata sellest, kas pakkumuse vastavaks tunnistamisel kontrollitakse reaalselt pakkumuse vastavust tehnilistele tingimustele või mitte, peab olema tehnilises kirjelduses viidatud standarditel juures tähis "või sellega samaväärne".

Tartu linn on seisukohal, et RHS § 114 lg 3 koostoimes RHS § 88 lg-ga 3 tuleks pakkumuse vastavaks tunnistamisel hinnata pakkumuse vastavust tehnilisele kirjeldusele ning pakkumust ei oleks võinud tagasi lükata juhul, kui pakkuja oleks tõendanud pakutava eseme/teenuse samaväärsust tehnilises kirjelduses esitatuga.

Arvestades eeltoodut tuleb Tartu linna hinnangul RHS § 88 lg 3 sõnastust mõista selliselt, et "või sellega samaväärne" tuleb lisada (eelkõige) juhul, kui hankeeseme tehnilises kirjelduses on viidatud mõnele RHS § 88 lg 2 alusele kui pakkumuse tehnilisele kirjeldusele vastavuse kriteeriumile, mida hinnatakse pakkumuse vastavaks tunnistamisel ja enne hankelepingu sõlmimist. Tartu linna hinnangul eeldab seega sätte sõnastus otseselt hankija aktiivset tegevust /kontrolli hindamaks pakkumuse vastavust tehnilisele kirjeldusele vastavalt RHS §-le 114. Samas on kehtiva RHS § 114 lg-s 3 sätestatud imperatiivselt pakkumuse tagasilükkamise keeld, kui pakkuja tõendab oma pakkumuse vastavust hankeeseme tehnilisele kirjeldusele olenemata sellest, kas tehnilises kirjelduses viidatud standarditele on kooskõlas RHS § 88 lg-ga 3 lisatud märke "või sellega samaväärne" või mitte.

Vaidlust ei saa antud juhul tekkida selles osas, et Tartu linn kui hankija ei ole lükanud tagasi ühtegi pakkumust ega hinnanud reaalselt, kas pakkuja plaanib hanke aluseks olevas ehitusprojekti viidatud standardeid või nendega samaväärseid standardeid kasutada.

Pakkujad pidid esitama pakkumuses vaid omapoolse ehitustööde maksumuse hinna. Ehitusprojekti viidatud standardite või nendega samaväärsete standardite kasutamine on vaidlusaluse hanke puhul seega pigem lepingu täitmise kvaliteedi küsimus, mitte aga pakkumuse tehnilisele kirjeldusele vastavuse hindamise kriteerium.

RHS § 88 lg 7 sätestab, et tehniline kirjeldus peab tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.

Riigi Tugiteenuste Keskus on oma e-kirjas viidanud, et hankeeseme tehnilises kirjelduses viidatud standardid ilma märketa "või sellega samaväärne" võisid olla piiravad välisriigi pakkujatele.

Tartu linn on eelnevalt juba selgitanud, et Tartu linn ei ole teinud takistusi pakkumuste esitamiseks ega lükanud tagasi ühtegi pakkumist.

Samas soovib Tartu linn juhtida Riigi Tugiteenuste Keskuse tähelepanu asjaolule, et ingliskeelses hanketeates ei ole viidatud ühelegi standardile. Hankeeseme tehniline kirjeldus (käesoleval juhul ehitusprojekt) on ka piiriülese hanke puhul eestikeelne ning hankest huvitatud välisriigi pakkuja peab ise soovi korral hankedokumentatsiooni, sh hankeeseme tehnilise kirjelduse laskma tõlkida endale sobivasse ja arusaadavasse keelde.

Vaidlusaluse hanke kvalifitseerimistingimuste kohaselt oli pakkujatel nõutud, et ettevõtja majandusaasta netokäive perioodil 2016-2017. a pidi olema vähemalt 17 000 000 (seitseteist miljonit) eurot ning pakkuja pidi olema riigihankele algatamisele eelneva 60 kuu jooksul olema teostanud vähemalt 2 hoone ehitus- või rekonstrueerimistööd peatöövõtjana, maksumusega vähemalt 5 000 000 (viis miljoni) eurot (ilma käibemaksuta).

Seega on eluliselt ebausutav, et võimalik piiriülene pakkuja, kes on võtnud vaevaks tõlkida endale sobivasse keelde kogu hankedokumentatsiooni, sh äärmiselt mahuka ehitusprojekti ning töölepingu ja on kogenud ettevõtte ehitussektoris (sh. hangetel osalemisel) loobuks juba eos pakkumise esitamisest või ka täiendavate küsimuste esitamisest, kui märkab ehitusprojektis viiteid standarditele ilma märketa "või sellega samaväärne".

Arvestades eeltoodud selgitusi jääb Tartu linn seisukohale, et Tartu linn ei ole hanke "Tartu Annelinna Gümnaasiumi rekonstrueerimistööd" (viitenumbriaga 206707) läbiviimisel rikkunud kehtiva RHS § 88 lg-eid 3 ja 7 ning ei ole õigusvastaselt piiranud võimalike pakkujate ringi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Gea Kangilaski
Abilinnapea

Kadri Valdre
736 1102 Kadri.Valdre@tartulv.ee